

K činnosti raketové jednotky a dělostřelectva svazku v obraně

Major Josef Falout

Raketové jednotky a dělostřelectvo budou v obraně stejně jako v útoku plnit hlavní palebné úkoly. Jsou však určité odlišnosti.

I když raketový útvar armády nebude bezprostředně plnit úkoly ve prospěch prvořadových svazků, přesto nelze říci, že je neplní vůbec. Budou-li vyřazeny jaderné prostředky sboru nepřítel, jistě to ovlivní boj vlastních jednotek. Nebo zničením skladů munice budou ochuzeny i svazky nepřítel apod.

Oddíl vojskových raket bude plnit úkoly samostatně a bezprostředně ve prospěch vlastního svazku. Ničí a umlčuje:

- druhé sledy a zálohy nepřítel v pásmu svazku a na stycích nejčastěji v prostorech soustředění a za rozvinování k boji (při zachování bezpečnosti vlastních jednotek);

- prostředky jaderného napadení nepřítel taktického určení, které jsou mimo dosah hlavního dělostřelectva a nebo lze jinak plnit tento úkol a zájem svazku to vyžaduje. Bude to dosti častým případem;

- nepřítel v místech shozu taktických vzdušných výsadků;

- důležité uskupení nepřítel bránící splnění důležitých úkolů v obranném boji,

- místa velení svazků, důležité naváděcí střediska a spojovací centra, sklady v pásmu činnosti.

Je však nutné počítat s tím, že svazek nebude mít dostatek jaderných úderů pro obranný boj. Půjde o jeden až dva údery a dále o jednu až dvě rakety se speciální náloží, tím náročnější je pečlivá volba cílů.

Jaké úkoly bude plnit hlavní dělostřelectvo? Velmi často se setkáváme s názorem, že je nedostatek dělostřelectva, které nestačí plnit úkoly apod. Při cvičeních jsme často svědky, že vševojskový velitel nevyužije ani toho, co má přiděleno. Dochází k situacím, že vševojskový velitel nepověřuje úkolem dělostřelecké jednotky, nebo má neodpovídající požadavky jak co do způsobu plnění palebného úkolu, tak co do množství. Je třeba říci, že dnes budou převládat palby baterií a oddílů. Větší centralizace bude výjimkou. Vyplyvá to z množství střeliva a úkolů, které musí dnes dělostřelectvo plnit. Musíme si uvědomit, že téměř vždy budou požadavky převyšovat možnosti přiděleného dělostřelectva.

Úkolem dělostřelectva bude ničit a umlčovat:

- zbraně hromadného ničení nepřítel taktického dosahu a určení;

- radiolokační prostředky, naváděcí systémy v dosahu dostřelu dělostřelectva;

- zálohy a druhé sledy nepřítel s využitím i speciálního střeliva a to v prostorech soustředění, za přesunu a při rozvinování do bojových sestav;

- místa velení, pozorovací stanoviště a spojovací uzly;

- důležité odpory nepřítel bránící postup hlavních sil a konečně povede boj s nepřátelským dělostřelectvem.

Z uvedeného je patrné, že úkolů dělostřelectva svazku je poměrně dost. I když mnohé cíle budou vyřazeny v průběhu boje jadernými údery, jsou úkoly značně rozsáhlé.

K uskupení dělostřelectva. Svazek se bude zpravidla bránit, pokud jde o síly a posilové prostředky, v nezměněné sestavě. Někdy však mu armáda odebere přidělené dělostřelectvo nebo jeho část a přidělí jej zasazovanému svazku druhého sledu do útoku. Kromě svých prostředků může být svazek posílen dvěma až čtyřmi oddíly hlav-

ňového dělostřelectva. Jak bude rozděleno toto dělostřelectvo, ukážeme na možném příkladu. Svazek dostal dělostřelecký útvar o třech oddílech, jako posilový prostředek včetně štábu. Má dva oddíly organické. Bude výhodné rozdělit tyto prostředky takto: — každému prvosledovému pluku po jednom oddílu a pro potřeby svazku zůstanou v podřízenosti dva oddíly.

Můžeme pluku na důležitém směru přidělit dva oddíly organického pluku, který je schopen vytvořit plukovní dělostřeleckou skupinu schopnou splnit úkoly velitele pluku. Nebude to častý případ, ale možný. Veliteli dělostřelectva zbude jeden oddíl, kromě oddílu vojskových raket. V daném případě je jasné, že mu bude velet přímo a využívat jej především na zbraně hromadného ničení a důležité cíle z hlediska svazku, jako jsou naváděcí systémy, důležité dělostřelectvo v sestavě nepřítele, spojovací uzel apod. Naproti tomu první uvedený případ není jednoznačný.

Jde o to, zda vytvořit divizní dělostřeleckou skupinu či nikoli. Pokud tvoříme skupinu, nelze dnes chápat její úkoly ve starém pojetí, kdy např. velitel skupiny byl schopen svými průzkumy obsáhnout téměř celé pásmo činnosti. To dnes není možné. Mám za to, že jde především o využití stupně velení pro plnění některých důležitých úkolů, jako je organizace průzkumu a sběr zpráv, řízení palebné činnosti oddílů a baterií, zásobování a manévr apod. Štáb velitele dělostřelectva není svým složením schopen plnit všechny úkoly plnohodnotně a využívá tedy tohoto stupně velení. Jiné možné řešení je posílit se tímto štábem a k plnění úkolů jej plně nebo částečně využívat. Pro který případ se štáb rozhodne, určí často skutečná situace. Šířka pásma a nutnost umístit jednotlivé oddíly na značné šířce bude důvodem k vytvoření skupiny při štábu, která bude zabezpečovat tyto úkoly v součinnosti se štábem velitele dělostřelectva svazku. Je to možné řešení a často jediné. Někdy bude možné vytvořit DDS. Úkoly budou však v podstatě stejné. Je nesprávné vidět pod pojmem skupina hromadění palby několika oddílů apod. I zde zůstává těžiště úkolů na bateriích a oddílech.

V obraně se často vyskytne, že dělostřelectvo bude využito pro přímou střelbu. Jde o kanóny proti tankům při nedostatku protitankových prostředků. S výhodou lze užít dočasně i raketometných baterií. Úkoly protitankové zálohy budou plnit ve většině případů tankové zálohy. Způsob jejich bojové činnosti je v podstatě stejný jako dělostřelecké protitankové zálohy. Má proti dělostřelectvu tu výhodu, že je pohyblivější, odolnější proti střelbě z pěších zbraní. Jinak je schopna splnit všechny úkoly.

Vedení boje dělostřelectvem. Rozsah úkolů, které dělostřelectvo plní, je dán palebnými možnostmi a to jak počtem hlavní a ráží, tak množstvím střeliva. Palebné možnosti podle počtu hlavní jsou známy. Několik slov k palebné možnosti podle střeliva. Svazek bude mít např. k dispozici 0,4 pp pro obranný boj na jeden den. Může mít i méně. Příklad: uvedená hodnota je pro hlaveň ráže 122 mm 32 ran. Na jeden hektar nekryté rozmístěné živé síly a palebných prostředků je předepsaná norma na umlčení 20 ran. Nebudeme uvažovat plnou, ale poloviční normu. To je možné podle situace a charakteru cíle v souladu s článkem 162 pravidel střelby dělostřelectva. Připusťme, že by velitel pluku chtěl dvakrát za den umlčet oddílem cíl o rozloze do 12 hektarů (palebná možnost dané ráže na tento cíl podle hlavní). To si vyžádá $2 \times 12 \times 10$ ran = 240 ran. Oddílu pak zbude 336 ran. Průměrná spotřeba na 1 baterii je na dálku 10 km, při přenosu palby od zastřeleného cíle, 220 ran. Uvažujeme opět poloviční normu 105 ran. Vyžádá-li si velitel pluku tři takovéto palby (i radiolokátor má obdobnou spotřebu) bude v podstatě střelivo vyčerpáno. Snižíme-li normu na umlčení, pak se možnosti zvýší úměrně.

Umlčení zbraní hromadného ničení si vyžádá větší spotřebu oddílu podřízeného veliteli dělostřelectva svazku. V obraně pak budeme muset velmi často normu plně využít a někdy dokonce opakovat.

Důležitou složkou činnosti dělostřelectva bude **manévr materiálem**. Šířka pásma, požadavek maximálního dostřelu na zbraně hromadného ničení, přicházející proudy, možnost zjištění dělostřelectva si vynucují často měnit bojovou sestavu a někdy vysunovat jednotky dělostřelectva na určitou dobu blíže k přednímu okraji. Bude proto třeba pečlivě organizovat průzkum jak bojových sestav, tak komunikací pro přesun. Hlavně však bude třeba zabezpečit plynulý průzkum nepřítele i ze změněných pozorovatelů. Je to velmi důležité, aby průzkumníci byli schopni vůbec zjistit cíle. Pro seznámení s terénem a situací nepřítele je třeba určité doby. Je tudíž nutné plně

zapojit do průzkumné činnosti všechny průzkumné orgány a velitele. Doposud se tak neděje a velmi často v oddílu je zaujímana jen jedna nebo dvě pozorovatelné. Ty nejsou schopny obsáhnout ani pásmo činnosti a nemohou dát tedy podklady pro palbu, což je hlavní úkol průzkumu. Tento požadavek začleňovat dělostřelecké průzkumníky do všech nejdůležitějších prvků vševojskové sestavy, včetně na boky, je stejně důležitý i za útoku, kde se rovněž neplní.

Několik slov k charakteru zabezpečení protizteče například v síle pluku. Bude snaha vševojskového velitele najít mezeru v sestavě nepřítele, vklínit se do ní a udeřit. Palebné zabezpečení vyražení pluku bude mít charakter palebného přepadu postupně plněného po jednotlivých cílech v sestavě nepřítele, podle jejich důležitosti. Začne zbraněmi hromadného ničení budou-li zjištěny, dále dělostřeleckými bateriemi, radiolokátory a pozorovatelnami a nakonec to budou protitankové zbraně a důležité odpory, které brání splnění úkolu. Za boje pak podpora bude palbami na vyžádání, na cíle obdobného charakteru, jak bylo uvedeno a zase podle důležitosti a možností dělostřelectva. K zabezpečení tohoto úkolu bude zasahovat jak dělostřelectvo pluku, kterému se zpravidla přidělí jeden oddíl, tak i dělostřelecké oddíly přidružené svazku. Bude-li cíl, může být proveden i úder oddílem vojskových raket.

Zvláštnosti přesunů v obranném boji

Podplukovník Ladislav J a č e k

Pod pojmem manévry, rozumíme především pohyb, ve vojenském smyslu pak přesun. Zabezpečit obranu manévrovost znamená tedy věnovat prvořadou pozornost přesunům. Zdálo by se na první pohled, že jeden přesun je jako druhý, že nelze příliš rozlišovat v manévru pohybem v průběhu útočného boje od podobného manévru v obranné, charakterizované dynamikou.

Přece však má přesun v obranném boji své charakteristické zvláštnosti, které je třeba respektovat, chceme-li dosáhnout úspěchu. I když v útoku dochází k řadě zvrátů v situaci, znamenají přesuny v útočném boji v podstatě rovnoměrný přímočarý pohyb proti složitým manévřům obranného boje.

To je první charakteristická zvláštnost: přesuny v obraně se vyznačují

pohybem řady jednotek různými směry současně, a to s různou časovou naléhavostí. Tato zvláštnost je náročná především na organizátorské schopnosti štábů.

Situace v obranném boji bude daleko složitější než v útoku, a to nejen z psychologického hlediska, ale svou podstatou: v současné době bude část jednotek vést střetný boj, jiná bude ustupovat, další se bude přesunovat k protizteči a pak útočit, jiná jednotka bude bojovat na místě. V témže prostoru se bude uskutečňovat přesun nejrůznějších záloh, velitelských stanovišť, týlů, přísunových a odsunových prostředků, jednotek zabezpečení atd.

Značná pohyblivost nám bude umožňovat zastavit nepřítele, vnikat do jeho týlu, rozrušovat jeho útočné zámysly,